

BAKIM EŞİTLİĞİ ŞİRKETLER AĞI UYGULAMA DÖNEMİNE BAŞLIYOR: AĞA KATILAN ŞİRKETLER HAREKETE GEÇİYOR

Özyeğin Üniversitesi yürütücülüğünde, TÜSİAD iş birliğiyle kurulan Bakım Eşitliği Şirketler Ağı, ilk üye şirketlerinin katılımıyla uygulama dönemine geçti. Türkiye'nin ekonomik ve sosyal kalkınması açısından stratejik bir konu olarak ele alınan bakım eşitliği kapsamında şirketler, kendi kurumlarındaki ihtiyaçları veriye dayalı olarak ortaya koyacak ve kuruma özgü dönüşüm yol haritaları geliştirecek. Ağ kapsamında ayrıca bakım eşitliği alanındaki bilgi üretimini güçlendirmek amacıyla hayata geçirilen Bakım Eşitliği Araştırma Destek Programı ile iki araştırmaya toplam 300 bin TL destek sağlanacak.

Özyeğin Üniversitesi'nin bakım emeği ve zihinsel iş yükünün çalışma yaşamındaki etkilerini ortaya koyan araştırmasıyla temelleri atılan ve kurucu sponsorluğunu Fiba Grubu'nun üstlendiği Bakım Eşitliği Şirketler Ağı, ilk üye şirketleriyle birlikte uygulama dönemine geçti. Ağ, bakım sorumluluklarının kadınların çalışma hayatında kalmaları, kariyerlerinde ilerlemeleri ve sahip oldukları potansiyeli ekonomik değere dönüştürmeleri üzerindeki etkisini şirketlerin kendi verileri ve deneyimleri üzerinden ele almayı hedefliyor. Yaklaşık 12 aya yayılan dönüşüm yolculuğunda şirketler mevcut politika ve çalışan ihtiyaçlarını değerlendirecek, elde edilen bulgular doğrultusunda kuruma özgü yol haritaları oluşturacak. Süreç; politika ve uygulama tasarımı, eğitim ve atölyelere, çalışan ihtiyaçlarına yönelik pilot projelerden şirketler arası deneyim paylaşımına uzanacak. Yolculuğun sonunda şirketlerin kaydettiği ilerleme değerlendirilerek sonuçlar raporlanacak. Böylece araştırmayla görünür kılınan bakım eşitsizliğinin, şirketlerin kendi gerçekleri üzerinden somut ve kalıcı kurumsal uygulamalara dönüşmesi hedefleniyor.

İlk Üyeler Kendi Kurumlarının Bakım Eşitliği Profilini Çıkaracak

Bakım Eşitliği Şirketler Ağı'nda her şirketin yolculuğu kendi ihtiyaçları doğrultusunda şekillenecek. İlk aşamada kurumların mevcut politika ve uygulamaları değerlendirilecek; çalışanların bakım emeği, zihinsel iş yükü, kariyer ve fırsat eşitliği deneyimleri ile kurum kültürüne ilişkin ihtiyaçları veri toplama araçlarıyla ortaya konacak.

Kurum içi anonim ölçümler, mevcut veri ve politikaların analizi, atölyeler ve odak grupları bu sürecin araçları arasında yer alacak. İhtiyaç duyan şirketler Özyeğin Üniversitesi tarafından geliştirilen **Bakım ve Zihin Yüğü Analiz Aracı (Care & Mental Load – CML Kit)** ölçüm mekanizması ile daha derin ve kuruma özgü bir analiz de gerçekleştirebilecek. Ağ'ın veri toplama modeli tek bir araca bağlı değil; **Bakım ve Zihin Yüğü Analiz Aracı**, şirketlerin kendi risk ve fırsat alanlarını daha ayrıntılı biçimde belirlemelerine olanak sağlayan araçlardan biri olarak konumlanıyor.

Elde edilen veriler doğrultusunda her şirket için öncelikli dönüşüm alanları belirlenecek. Kuruma özgü politikaların geliştirilmesi, yeni mekanizma ve projelerin tasarlanması, çalışan ve yöneticilere yönelik eğitim ve atölyeler ile iyi uygulamaların şirketler arasında paylaşılması bu yolculuğun parçalarını oluşturacak. Ağ'ın destek modeli veri toplama, politika tasarımı, proje danışmanlığı, eğitim ve şirketler arası öğrenmeyi birlikte ele alıyor.

Akademik Bilgi ve İş Dünyası Deneyimi Aynı Masada

Konuşmasında bakım eşitliğinin yalnızca sosyal politika alanı değil, çalışma hayatı ve rekabet gücü açısından da ele alınması gerektiğini vurgulayan **TÜSİAD Yönetim Kurulu Başkanı Ozan Diren**, sözlerine şöyle devam etti:

“Ülkemizdeki veriler, bakım sorumluluğunun daha çok kadınlar üzerinde olduğunu gösteriyor. TÜİK verilerine göre, hanesinde 3 yaşın altında çocuğu bulunan 25-49 yaş grubundaki erkeklerin yüzde 91’i istihdamda iken, bu oran kadınlarda yalnızca yüzde 27.

Birçok kadın, eğitilmiş ve deneyimli olsa dahi, yeterli destek mekanizmaları olmadığı için çalışma hayatına hiç dahil olamıyor ya da çalışma hayatından erken kopuyor. Bakım eşitliği, kadınların ekonomik yaşama eşit katılımı için temel koşullardan biri.

Son Orta Vadeli Program’da bakımın çalışma hayatını ve ekonomik kalkınmayı doğrudan etkileyen bir alan olarak ele alınmasını ve bakım hizmetlerinin yaygınlaştırılmasına yönelik planlanan adımları bu açıdan kıymetli görüyoruz.

Çözüm tek bir aktörün sorumluluğunda değil. Bakım sorumluluğunun dengeli paylaşımı için kamunun nitelikli ve kurumsal bakım hizmetlerini güçlendirmesi, yerel yönetimlerin sahadaki veriden destek alarak erişilebilir hizmetleri yaygınlaştırması, iş dünyasının çalışanları için destek araçlarını devreye alması gerekli. Bakımın kadınların doğal sorumluluğu olduğu yönündeki toplumsal kalıpları ise hep birlikte dönüştürmeliyiz.

Ağ, şirketlerin kendi durumlarını veriye dayalı biçimde görmesine, çalışanlarının ihtiyaçlarına uygun politikalar geliştirmesine ve farklı deneyimlerden öğrenmesine destek oluyor. Bu sebeple biz de Ağ’ı bakım eşitliğini kültüre dönüştüren bir yapı olarak görüyoruz.

Özyeğin Üniversitesi’nin ölçüm ve araştırma birikimi ile TÜSİAD’ın iş dünyasında yaygınlaştırma ve politika önerisi geliştirme deneyimini bir araya getirerek bakım eşitliğini kurumsal uygulamalara dönüştürmeyi hedefliyoruz.

Buradan iş dünyasını bu ağın bir parçası olmaya, kendi kurumlarında bakım eşitliğini ölçmeye ve somut adımlar atmaya davet ediyorum.”

Özyeğin Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Barış Tan, Ağ’ın ilk üyeleriyle uygulama dönemine geçmesinin akademik bilginin toplumsal etkiye dönüşmesi açısından önemine dikkat çekerek şunları söyledi:

“Bakım eşitliği, yalnızca kadınların çalışma hayatındaki konumuyla ya da çalışan deneyimiyle sınırlı bir konu değil; Türkiye’nin ekonomik ve sosyal kalkınma kapasitesini doğrudan ilgilendiren stratejik bir mesele. Bir kadının bakım sorumlulukları nedeniyle işinden ayrılması, yalnızca bireysel bir kariyer kaybı anlamına gelmiyor; kurumların yetişmiş insan kaynağını, Türkiye’nin ise eğitim ve deneyimle oluşturduğu insan sermayesinin önemli bir bölümünü kaybetmesi anlamına geliyor. Bu nedenle mesele yalnızca daha fazla kadının çalışma hayatına katılması değil, kadınların kariyerlerinin her aşamasında potansiyellerini ortaya koyabilmelerini ve bu potansiyelin ekonomik değere dönüşmesini sağlayabilmek.

Özyeğin Üniversitesi olarak ‘Global Etkisi Yüksek Girişimci Araştırma Üniversitesi’ vizyonumuz doğrultusunda, bilimsel bilginin toplumsal ve ekonomik değere dönüşmesini temel sorumluluklarımızdan biri olarak görüyoruz. Bakım Eşitliği Şirketler Ağ’ını da bu anlayışın somut bir örneği olarak değerlendiriyoruz. Akademik araştırmanın ve verinin, iş dünyasının deneyimi

ve uygulama gücüyle buluştuğu bu yapı sayesinde, bakım eşitliği konusunda yalnızca farkındalık yaratmayı değil, şirketlerin kendi gerçeklerinden hareketle ölçülebilir ve sürdürülebilir dönüşümler yaratmasına katkı sunmayı hedefliyoruz.

Bu ağın asıl başarısını, kaç şirketin bir araya geldiğiyle değil; daha fazla kadının çalışma hayatında kalması, kariyerinde ilerlemesi, kurumların insan kaynağını daha etkin değerlendirmesi ve bakım sorumluluklarının daha adil paylaşılması için somut değişimlerin hayata geçirilmesiyle değerlendireceğiz. Akademi ile iş dünyasının aynı masada ürettiği bu deneyimin zaman içinde daha geniş bir dönüşüme öncülük etmesini ve Türkiye'nin insan kaynağının tamamından daha güçlü biçimde yararlanmasına katkı sağlamasını önemsiyoruz.”

İlk Şirketlerin Deneyimi Ortak Bilgi Birikimine Dönüşecek

Bakım Eşitliği Şirketler Ağı'nın önemli bileşenlerinden birini şirketler arası öğrenme oluşturuyor. Üye şirketler kendi kurumlarında geliştirdikleri uygulamaları, karşılaştıkları ihtiyaçları ve elde ettikleri deneyimleri Ağ içerisinde paylaşabilecek. Böylece farklı sektörlerden şirketlerin deneyimleri ortak bir bilgi havuzunda buluşacak; iyi uygulamaların çoğalması ve şirketlerin birbirlerinin deneyimlerinden öğrenmesi desteklenecek. Ağın ilk üyeleri arasında Boyner Grup, Coca-Cola İçecek, Fiba Grubu, Garanti BBVA ve TAV Havalimanları yer alıyor. İlk üyelerle uygulamaya geçen bu modelin yeni şirketlerin katılımıyla genişlemesi ve bakım eşitliği konusunda iş dünyasında ortak bir dönüşüm zemini yaratması hedefleniyor.

Bakım Eşitliği Alanındaki Yeni Araştırmalara 300 Bin TL Destek

Bakım Eşitliği Şirketler Ağı, iş dünyasındaki dönüşümü desteklerken bakım emeği ve bakım eşitliği alanındaki veri ve araştırma açığının azaltılmasına da katkı sunmayı hedefliyor. Bu amaçla başlatılan Araştırma Destek Programı ile lisansüstü eğitime devam eden ya da yüksek lisans veya doktora derecesini son beş yıl içinde tamamlamış erken kariyer araştırmacıların özgün çalışmalarına destek verilecek. Program kapsamında seçici kurul tarafından belirlenecek iki araştırmacının her birine 150 bin TL olmak üzere toplam 300 bin TL araştırma desteği sağlanacak.

Araştırma önerileri; özgünlük ve alana katkı, kuramsal çerçeve ve yöntem, bakım emeği ve bakım eşitliğiyle ilişkisi, uygulanabilirlik ile etik kriterleri doğrultusunda değerlendirilecek. 11 Ekim 2026'da başlayacak başvurular 11 Aralık 2026 saat 23.59'a kadar devam edecek. Sonuçlar Şubat 2027'de düzenlenmesi planlanan Bakım Eşitliği Şirketler Ağı Zirvesi ve Bakım Eşitliği Konferansı'nda açıklanacak.

Veriler Dönüşüm İhtiyacını Ortaya Koyuyor

Ağ'ın bilimsel zeminini oluşturan Özyeğin Üniversitesi'nin “Bakım Emeği ve Zihinsel İş Yükünün Beyaz Yakalı Çalışanlar Üzerindeki Etkisi” araştırması, bakım sorumluluklarının çalışma yaşamı, kariyer sürekliliği ve insan kaynağının etkin kullanımı üzerindeki etkisine işaret ediyor. Araştırmaya göre kadınlar bakım emeğinin yüzde 57'sini, erkekler yüzde 33'ünü üstlenirken; zihinsel iş yükü kadınlarda yüzde 60, erkeklerde yüzde 35 seviyesinde. Evli ve çocuklu kadınların yüzde 15'i bakım sorumlulukları nedeniyle en az bir terfi teklifini reddettiğini, kadınların yüzde 31'i ve evli-çocuklu kadınların yüzde 37'si ise bakım nedeniyle işten ayrıldığını belirtiyor.

Araştırmada katılımcıların yüzde 85'inin, bakım eşitliği politikaları sunan bir işvereni tercih etmeye daha yatkın olduğunu belirtmesi de konunun şirketlerin yetenek stratejileri açısından taşıdığı önemi ortaya koyuyor.

İlk üyeleriyle uygulama dönemine geçen Bakım Eşitliği Şirketler Ağı, yeni şirketlerin katılımıyla büyüyerek bakım eşitliği konusunda iş dünyasında ortak bir dönüşüm hareketi yaratmayı hedefliyor.

Detaylı bilgi: <https://bakimesitligisirketleragi.ozyegin.edu.tr/>

Özyeğin Üniversitesi Hakkında:

2007 yılında Hüsni Özyeğin Vakfı tarafından kurulan Özyeğin Üniversitesi, global etki, öğrenci gelişimi ve akademik mükemmeliyet odaklı girişimci bir araştırma üniversitesidir. Üniversite 7 fakülte ve 3 enstitüde 23 lisans, 36 yüksek lisans ve 10 doktora programı sunmaktadır. Özyeğin Üniversitesi, iddialı lisansüstü programları ve yenilikçi, disiplinler arası iş birliklerini teşvik eden dinamik akademik topluluğunun etkisiyle hızla büyüyen araştırma çıktılarıyla araştırma yetkinliklerini geliştirmeyi amaçlamaktadır. Uluslararası alanda tanınan Özyeğin Üniversitesi, "THE Genç Üniversiteler Sıralaması"nda son 20 yıl içinde kurulmuş vakıf ve özel üniversiteler arasında ikinci sırada yer almaktadır. Özyeğin Üniversitesi "THE Etki Sıralamaları"nda Türkiye'nin vakıf üniversiteleri arasında 8 yıldır ilk 3'te yer almaktadır. Özyeğin Üniversitesi, Türkiye Üniversite Memnuniyet Araştırması (TÜMA) 2026'da mezun memnuniyeti sıralamasında ilk sırada yer almaktadır. <https://www.ozyegin.edu.tr/tr> adresinden detaylı bilgi edinebilirsiniz.

TÜSİAD Hakkında:

1971 yılında kurulan TÜSİAD, Türkiye'nin önde gelen girişimcilerinin ve iş dünyası yöneticilerinin oluşturduğu gönüllü bir iş dünyası kuruluşudur. TÜSİAD, üyelerinin temsil ettiği kuruluşlar itibarıyla Türkiye ekonomisinde üretim, katma değer, kayıtlı istihdam ve dış ticaret gibi alanlarda önemli temsil yeteneğine sahiptir. Çalışmaları ile rekabetçi piyasa ekonomisi, sürdürülebilir kalkınma ve katılımcı demokrasi anlayışının benimsendiği bir toplumsal düzenin oluşmasına katkı sağlamayı amaçlar. Genel Merkezi İstanbul'da olan TÜSİAD'ın Ankara'da temsilciliği, Brüksel, Washington, Paris ve Berlin'de uluslararası temsilcilikleri, Çin, Londra, Silikon Vadisi, New York ve Körfez ağları bulunmaktadır. TÜSİAD, Avrupa özel sektörünün temsilcisi olarak kabul edilen şemsiye örgüt Avrupa İş Dünyası Konfederasyonu'nun (BusinessEurope) 1987 yılından bu yana üyesidir.

Detaylı bilgi için: www.tusiad.org